

Digitaalisen turvallisuuden strateginen johtoryhmä

Toimintasuunnitelma 2021

09.12.2020

Sisällys

1. Digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän tarkoitus ja tavoitteet	3
2. Tehtävät	3
2.1. Tehtäväalueet	3
2.2. Tehtävien toteutuminen vuonna 2020 sekä suunnitelma vuodelle 2021	5
2.3. Kokoukset ja alustavat aiheet vuonna 2021	7
3. Osallistujat ja roolit	8
4. Työskentelytavat ja käytänteet	9
4.1. Tiedonhallinta ja työskentelyvälineet	9
4.2. Toimikauden viestintäsuunnitelma	9

1. Digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän tarkoitus ja tavoitteet

Digitalisoitumisen nopea edistyminen, tietojen laittomaan käyttöön ja virheellisillä tiedoilla vaikuttamiseen liittyvät uhat sekä lisääntynyt kansallinen ja kansainvälinen keskinäisriippuvuus asettavat uusia vaatimuksia koko julkisen hallinnon digitaaliselle turvallisuudelle ja sen ohjaukselle. Suomi on varakkaana yhteiskuntana yksi digitaalisen rikollisuuden kärkikohdemaista, mikä korostaa tarvetta suojautua digitaalisilta uhilta. Yhteiskuntamme perustuu keskinäiselle luottamukselle turvallisuuden hallinnasta. Turvallisuusongelmat julkisen hallinnon digitaalisissa palveluissa voivat rapauttaa kansalaisten ja yhteisöjen luottamusta viranomaisiin.

Digitaalisen turvallisuuden tavoitteena on kokonaisturvallisuuden viitekehyksessä suojata kansalaisia, yhteisöjä ja yhteiskuntaa niiltä riskeiltä ja uhilta, jotka voivat kohdistua tietoihin, palveluihin ja yhteiskunnan toimintaan digitaalisessa toimintaympäristössä. Kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen tulee voida luottaa eettisesti kestäviin, avointa ja läpinäkyvää toimintaa tukeviin ja turvallisiin julkisen hallinnon palveluihin. Yhteiskuntamme on yhä enemmän riippuvainen digitaalisista järjestelmistä ja tietoverkoista, mikä sekkin lisää digitaalisen turvallisuuden merkitystä. Digitalisoitumiseen sekä digitaalisen toiminnan ja palveluiden turvaamiseen on siten panostettava tasapainoisesti.

Valtiovarainministeriön tehtäviin kuuluvat julkisen hallinnon tietopolitiikan, tiedonhallinnan ja sähköisen asioinnin yleiset perusteet. Tähän liittyen valtiovarainministeriö valmistelee julkisen hallinnon ICT-infrastruktuurin, digitaalisten palveluiden ja tietojen digitaalisen turvallisuuden yleisiä perusteita ja vaatimuksia, sekä julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden linjauksia, säädöksiä ja kehittämisohjelmia ja ohjaa näiden toimeenpanoa, sekä asettaa tarvittavat johtoryhmät ja yhteistyöverkostot.

Valtiovarainministeriö on asettanut julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden strategisen johtoryhmän toimikaudeksi 01.01.2020 – 31.12.2024 digitalisoitumisen ja digitaalisen turvallisuuden tasapainoista edistämistä varten. Ryhmän puheenjohtaja toimii alivaltiosihteeri Päivi Nerg, ja varapuheenjohtajana ICT-johtaja, ylijohtaja Anna-Maija Karjalainen. Ryhmän jäseninä ministeriöiden ylijohtajia sekä Kuntaliiton ja kuntien johtoa. Ryhmän tehtävänä on arvioida ja koordinoita toimenpiteitä koskien strategisia julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden riskejä sekä luoda ja koordinoita kansallisen strategisen tason digitaalisen turvallisuuden yhteistoimintamallia.

2. Tehtävät

2.1. Tehtäväalueet

Asettamispäätöksessä kuvatut johtoryhmän tehtävät ja niiden jäsentäminen on koottu taulukoon 1. Taulukon ensimmäisessä sarakkeessa on tehtävän kuvaus asettamispäätöksessä, ja toisessa sarakkeessa on tehtävän luokka ja tarkennukset. Tehtävät on luokiteltu tehtäviksi,

jotka toteutetaan pääsääntöisesti kerran toimikauden osalta, sekä tehtäviksi, jotka toistuvat vuosittain säännöllisesti yhden tai useamman kerran, sekä muihin tehtäviin, joita käsitellään tarpeen mukaan.

Taulukko 1. Tehtävät

Tehtävä	Tehtävän jäsentäminen
Koordinoi julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden strategista riskiarviota.	<ol style="list-style-type: none"> 1) Strateginen riskiarvio, vuosittain toistuva tehtävä, käsitellään ryhmässä kaksi kertaa vuodessa 2Q ja 4Q. 2) Strateginen riskiarviomalli, laaditaan Haukka-hankkeen valmistelemana, käsitellään luonnoksia tarpeen mukaan, sekä vahvistetaan kerran toimikauden aikana.
Luo ja koordinoi toiminnan ja osaamisen kehittämisen kattavan kansallisen strategisen tason digitaalisen turvallisuuden yhteistoimintamallin. <ul style="list-style-type: none"> • Valtion, kuntien ja kuntayhtymien toiminta ja vastuut • Julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö • Julkisen hallinnon ja tutkimuksen yhteistyö • Kansainvälinen yhteistyö 	Yhteistoimintamalli valmistellaan osa-alueittain, luonnoksia käsitellään tarpeen mukaan, sekä vahvistetaan osa-alueittain kerran toimikauden aikana. <ol style="list-style-type: none"> 1) Valtion, kuntien ja kuntayhtymien toiminta ja vastuut, vuonna 2020-21 2) Julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö, vuonna 2021-22 3) Julkisen hallinnon ja tutkimuksen yhteistyö, vuonna 2022-23 4) Kansainvälinen yhteistyö, vuonna 2022-23
Arvioi julkisen hallinnon strategista digitaalisen turvallisuuden tilannetta. <ul style="list-style-type: none"> • Asettaa ja seuraa tavoitteita • Viestii turvallisuuden tilasta ja sen kehitymisestä 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Arviointi: Vuosittain toistuva tehtävä, käsitellään ryhmän jokaisessa kokouksessa: <ol style="list-style-type: none"> a) Ryhmään kuuluvien henkilöiden digitaalista turvallisuutta koskevat arviot. b) Ryhmän jäsenten tunnistamien digitaalisen turvallisuuden aiheiden perusteella käyty keskustelu. 2) Tavoitteiden asettaminen ja seuranta: Vuosittain toistuva tehtävä, tavoitteita käsitellään kerran vuodessa 3Q, sekä tarpeen mukaan, ja Vahti-asioita 4Q: <ol style="list-style-type: none"> a) VN periaatepäätöksen 8.4.2020 linjausten seuranta, ja Haukka-toimeenpanosuunnitelman mahdollisten päivitystarpeiden käsittely. b) Vahti-toimintasuunnitelman käsittely 4Q c) Muiden mahdollisten tavoitteiden asettaminen ja seuranta.

	3) Viestintäsuunnitelma: Vuosittain toistuva tehtävä, käsitellään kerran vuodessa 2Q; sekä jatkuva viestintä: <ul style="list-style-type: none"> a) #digiturvakompassipodcast –sarjan tuottaminen b) Viestintä seminaareissa ja muissa tapahtumissa, viestintä VM JulkICT- uutiskirjeen kautta, pöytäkirjat julkisine liitteineen saatavilla Hankeikkunasta
Arvioi, ohjaa, koordinoi ja valvoo keskeisiä kehitettäviä digitaalisen turvallisuuden palveluja.	Haukka-toimeenpanosuunnitelman 2020-2023 selvitys- ja toteutustehtävien perusteella valittavat palvelut, vuosittain toistuva tehtävä, käsitellään 3Q, sekä tarpeen mukaan.
Valvoo digitaalisen turvallisuuden toimeenpanosuunnitelman ja kuntien digitaalisen turvallisuuden tiekartan toteutumista.	Haukka-toimeenpanosuunnitelman 2020-2023 toteuttamisen valvominen, vuosikelloon sidottu tehtävä, käsitellään kaksi kertaa vuodessa 2Q ja 4Q.

Johtoryhmä toimii vuorovaikutuksessa valtiovarainministeriön tiedonhallintalain 7 §:n nojalla asettamien yhteistyöryhmien sekä Digi- ja väestötietoviraston asettaman Vahti-johtoryhmän, ja toimintaympäristön eri asiantuntijaverkoston ja ekosysteemin kanssa.

2.2. Tehtävien toteutuminen vuonna 2020 sekä suunnitelma vuodelle 2021

Taulukossa 2 on kuvattu ryhmän tehtävien toteuma vuonna 2020, sekä suunnitelma vuodelle 2021.

Taulukko 2. Tehtävien vuoden 2020 toteuma ja suunnitelma vuodelle 2021

Tehtävä	Toteuma vuonna 2020	Suunnitelma 2021
Koordinoi julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden strategista riskiarviota.	<ul style="list-style-type: none"> • riskiarviomalliluonnos, käsittely 7.5. kokouksessa. • digiturva kustannus-vaikutusraportti, käsittely 7.5. kokouksessa, julkaisu 1.6. • riskiarviomalliin ja riskeihin liittyvät johtoryhmän ja kuntien ICT-yhtiöiden haastattelut 6-8/20, raportti 31.8. • alustava riskiarviomalli ja riskiarvio 18.9. kokouksessa. • kuntien riskikysely 11/20 	<ul style="list-style-type: none"> • riskiarvion käsittely 4/21 ja 11/21 kokouksissa. • riskiarviomallin kuvaus valmis luonnos 2Q, käsittely 9/21 kokouksessa.

	<ul style="list-style-type: none"> kuntien riskiarvion käsittely 9.12. kokouksessa. 	
<p>Luo ja koordinoi toiminnan ja osaamisen kehittämisen kattavan kansallisen strategisen tason digitaalisen turvallisuuden yhteistoimintamallin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Valtion, kuntien ja kuntayhtymien toiminta ja vastuut Julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin välinen yhteistyö Julkisen hallinnon ja tutkimuksen yhteistyö Kansainvälinen yhteistyö 	<ul style="list-style-type: none"> yhteistoimintamallin perusteiden esittely ja päätös kohdentamisesta ensimmäisessä vaiheessa valtio-kunta rajapintaan 12.11. kokouksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> valtio-kunta yhteistoimintamalliselvityksen esittely 4/21 kokouksessa, päätös mahdollisista jatkotoimenpiteistä. Julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin yhteistyömalliselvityksen perusteet 9/21 kokouksessa, päätös mahdollisista jatkotoimenpiteistä.
<p>Arvioi julkisen hallinnon strategista digitaalisen turvallisuuden tilannetta.</p> <ul style="list-style-type: none"> Asettaa ja seuraa tavoitteita Viestii turvallisuuden tilasta ja sen kehittymisestä 	<p>1) Digitaalista turvallisuutta koskevat arviot:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10.2. kokouksessa tutkimuksen näkökulmia, ja KPMG:n kansainvälinen vertailuraportti. 7.5. kokouksessa kybersuurlähettilään näkemyksiä. 18.9. kokouksessa SUPOn ja kyberturvallisuusjohtajan näkemyksiä. 12.11. kokouksessa Valtorin, STM:n ja Oulun kaupungin näkemyksiä. 9.12. kokouksessa KRP:n ja Kuntaliiton näkemyksiä. <p>2) Tavoitteiden asettaminen ja seuranta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vahti-toimintasuunnitelman käsittely 7.5. kokouksessa. 	<p>1) Jokaisessa kokouksessa keskustelu erikseen sovittavien ryhmään kuuluvien henkilöiden näkemysten, sekä ryhmän tunnistamien aiheiden perusteella kutsuttujen asiantuntijoiden näkemysten perusteella.</p> <p>2) 9/21 kokouksessa VN periaatepäätöksen 8.4.20 linjausten seuranta ja mahdolliset päivitystarpeet; 12/21 kokouksessa Vahti-toimintasuunnitelma 2022.</p> <p>3) #Digiturvakompassipodcast-sarjaa jatketaan, ylimmän johdon digiturvaseminaari järjestetään syksyllä 21, pöytäkirjat julkisine liitteineen julkaistaan Hankeikkunassa.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Haukka-toimeenpanosuunnitelma luonnoksen käsittely 10.2. kokouksessa. <p>3) Viestintä</p> <ul style="list-style-type: none"> 14 #digiturvakompassipodcastia. Ylimmän johdon seminaari 14.10. Pöytäkirjat julkisine liitteineen julkaistu Hankeikkunassa. 	
Arvioi, ohjaa, koordinoi ja valvoo keskeisiä kehitettäviä digitaalisen turvallisuuden palveluja.	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien digiturvapalvelujen kehittämisen tilanne, käsittely 9.12. kokouksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien digiturvapalvelut, käsittely 4/21 ja 9/21 kokouksissa.
Valvoo digitaalisen turvallisuuden toimeenpanosuunnitelman ja kuntien digitaalisen turvallisuuden tiekartan toteutumista.	<ul style="list-style-type: none"> Haukka-toimeenpanon edistyminen, käsittely 7.5. ja 12.11. kokouksissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Haukka-toimeenpanon edistymisen valvonta 4/21 ja 12/21 kokouksissa.

2.3. Kokoukset ja alustavat aiheet vuonna 2021

Vuoden 2021 kokoussuunnitelma ja alustavat aiheet ovat seuraavat:

- 12.02.2021
 - Valtioneuvoston kanslian katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - Kyberturvallisuusstrategian kehittämisohjelma
 - Valtorin katsaus digitaalisen turvallisuuden kehittämisestä
 - Tietoturvallisuuden arvioinnin sekä varautumisen säädösten arviointi
 - Liikenne- ja viestintäministeriön katsaus Titukri-raportista
- 16.04.2021
 - HVK:n katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - Tietosuojavaltuutetun katsaus julkisen hallinnon tietosuojakysymyksiin
 - Digitaalisen turvallisuuden strateginen riskiarvio
 - Kuntien digiturvapalvelut
 - Digitaalisen turvallisuuden valtio-kunta yhteistoimintamalliselvitysluonnos
 - Haukka-toimeenpanon edistyminen
- 9/21
 - Kyberturvallisuuskeskuksen katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - VN periaatepäätöksen 8.4.20 linjausten seuranta ja mahdolliset päivitystarpeet
 - Kuntien digiturvapalvelut

- Riskiarviomalliluonnos
- Julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin yhteistyömalliselvityksen perusteet
- 11/21
 - Ryhmän jäsenen katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - Digitaalisen turvallisuuden strateginen riskiarvio
 - Tietoturvallisuuden arvioinnin sekä varautumisen säädösmuutosehdotukset
- 12/21
 - Ryhmän jäsenen katsaus digitaaliseen turvallisuuteen
 - Vahti-toimintasuunnitelma 2022
 - Haukka-toimeenpanon edistyminen

3. Osallistujat ja roolit

Johtoryhmään on nimetty jäseniä ministeriöistä, Digi- ja väestötietovirastosta, Kuntaliitosta, sekä yhdestä kunnasta ja yliopistojen edustaja. Jäsenille ei pääsääntöisesti nimetä varajäseniä. Ryhmään nimetty organisaatio voi harkintansa mukaan etukäteen ilmoittamalla lähettää edustajansa sijaistamaan nimettyä jäsentä hänen ollessaan estynyt. Sihteeristön tehtäviä hoitavat valtiovarainministeriön osoittamat henkilöt.

Tavoitteiden ja tehtävien toteuttamiseksi ryhmän toimintaan voi osallistua ulkopuolisia asiantuntijoita. Ryhmällä on mahdollisuus käynnistää tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä ja tutkimuksia tehtäviensä toteuttamiseksi. Taulukkoon 3 on koottu ryhmän toimintaan osallistuvien roolit ja tehtävät ryhmän kokousten osalta.

Taulukko 3. Ryhmään osallistuvien roolit ja tehtävät

Rooli	Kokouksen valmistelu	Kokous	Kokouksen jälkitoimenpiteet
Puheenjohtaja	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdottaa aiheita kokouksen asialistalle • Hyväksyy asialistan 	<ul style="list-style-type: none"> • Johtaa puhetta • Esittelee päätös/linjausehdotuksen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkistaa pöytäkirjan • Seuraa kokouksessa sovitujen jatkotoimenpiteiden toteutumista
Jäsen	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdottaa aiheita kokouksen asialistalle • Perehtyy kokouksessa käsiteltäviin asioihin • Viestiin verkostoilleen käsiteltävistä asioista ja kerää verkostojen näkemyksen niistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuu kokoukseen asialistan mukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • Viestii verkostoilleen asian käsittelystä ja käsittelyn tuloksesta • Edistää kokouksessa sovitujen jatkotoimenpiteiden toteutumista omassa organisaatiossa / verkostossa
Asiantuntijat	<ul style="list-style-type: none"> • Valmisteleo asian käsittelyn Sihteeristön kanssa • Valmisteleo käsiteltävän asian kokoukseen 	<ul style="list-style-type: none"> • Esittelee asian kokouksessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Vie saamansa huomiot, palautteen, kannanotot yms. valmisteluunsa
Pääsihteeri	<ul style="list-style-type: none"> • Valmisteleo ja esittelee kokouksen asialistan puheenjohtajalle • Valmisteleo kokouksessa käsiteltävien asioiden käsittelyn Asiantuntijan kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Muotoilee kokouksen kannanotot jatkotoimenpiteitä varten • Vastaa kokouksen asialinnasta ja kokousjärjestelyistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Laatii kokouspöytäkirjan • Seuraa kokouksessa sovitujen jatkotoimenpiteiden toteutumista

	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistele ehdotuksen asian käsittelystä kokouksessa 		
Sihteeristö	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuu kokouksen valmisteluun pääsihteerin johdolla • Informoi verkostoja tulevien kokousten asioista 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaa kokouksen kulun ja päätökset • Osallistuu kokouksen kannottojen valmisteluun 	<ul style="list-style-type: none"> • Seuraa kokouksessa sovitujen jatkotoimenpiteiden toteutumista • Informoi verkostoja asioiden käsittelystä
Viestintä	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistele asialistasta viestintäaineiston • Huolehtii viestintäsuunnitelman mukaisista toimenpiteistä 		<ul style="list-style-type: none"> • Valmistele kokouksen käsittelystä viestintäaineiston • Huolehtii viestintäsuunnitelman mukaisista toimenpiteistä
Verkosto	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdottaa käsiteltäviä aiheita ryhmälle • Kommentoi käsiteltäviä asioista 		<ul style="list-style-type: none"> • Seuraa kokouksessa sovitujen jatkotoimenpiteiden toteutumista

4. Työskentelytavat ja käytänteet

4.1. Tiedonhallinta ja työskentelyvälineet

Valtioneuvoston Hankeikkunassa ylläpidetään perustietoja digitaalisen turvallisuuden strategiasta johtoryhmästä. Yhteistyöryhmän Hankeikkunan tunnus on VM025:00/2020.

Kokousmateriaalit valmistellaan valtiovarainministeriön työvälinein. Kokousmateriaalit säilytetään ja jaetaan osallistujille ryhmän Tiimeri-työtilassa ”VM Digiturva str jory”, jossa voidaan jakaa korkeintaan TLIV materiaaleja. Lisäksi kokousmateriaaleja jaetaan tarpeellisin osin sähköpostitse ja salassa pidettävien aineistojen osalta turvasähköpostitse. Työtila on avoin ryhmän jäsenille. Mikäli jäsen on estynyt osallistumaan kokoukseen, tulee hänen huolehtia kokousaineiston jakamisesta mahdolliselle sijaiselle. Asialista ja liitteet toimitetaan jäsenille vähintään viikkoa ennen kokousta.

Julkiset kokousmateriaalit (pöytäkirja ja liitteet tarpeen mukaan) julkaistaan kokousten jälkeen valtioneuvoston yhteisessä Hankeikkunassa. Kokousaineistojen arkistointi toteutetaan valtioneuvoston ohjeiden mukaisesti.

4.2. Toimikauden viestintäsuunnitelma

Johtoryhmän perusviestintä toteutetaan valtiovarainministeriön sivuston (www.vm.fi) kautta. Sivustolla <https://vm.fi/digitaalisen-turvallisuuden-ohjaus> on perustiedot johtoryhmästä sekä linkit työskentelyn keskeisille muille sivustoille.

Johtoryhmän keskeiset tuotokset, esimerkiksi kannanotot, julkaistaan valtiovarainministeriön vm.fi-sivustolla.

Valtiovarainministeriö viestii yhteistyöryhmän työstä ministeriön sosiaalisen median kanavien kautta. Johtoryhmän jäsenet viestivät osaltaan käsiteltävistä asioista sidostahoille ja käsittelevät niitä eri tahojen kanssa.

Johtoryhmän jäsenten näkemyksiä viestitään #digiturvakompassi-podcast –sarjan kautta, joka on saatavilla <https://vm.fi/digiturvakompassi-podcast> sivun kautta, sekä keskeisissä podcast-palveluissa.

Jakelu	Digitaalisen turvallisuuden strategisen johtoryhmän jäsenet
Tiedoksi	Tiedonhallinnan yhteistyöryhmien sihteeristö